

DEBRECZENI SZEMLE

IRODALMI, SZÍNHÁZI ZENEI ÉS KÉPZŐMŰVÉSZETI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 "
Negyed évre	3 "
Videki előfizetők bélyegköltsége egész évre	2 "

Felölös szerkesztő és laptulajdonos

SZATHMÁRY ZOLTÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal Simonffy-utca 11c földszint balra, (Piac felől 3-ik ajtó).

Hirdetések feladhatók a Horovitz-nyomdában, és a „Debreczen” kiadóhivatalában Darabos-u. 7.

Piaci drágaság.

A városi tanács radikális intézkedéseket tett a debreczeni piac indokolatlan drágasága ellen. Tette pedig ezt még mielőtt a közönség hivatalos uton kérte volna ezen oldalról ért sérelmeinek orvoslását. Ebből arra lehet következtetni, hogy igen helyes érzékkel maga is belátta a debreczeni piaci állapotok tarthatatlanságát, a túlajtott árak indokolatlanságát.

Hát mi nem vagyunk valami kiváló közgazdászok, de annak megállapításához, hogy egy fej hagyma nem lehet 20 fillér s egy liter zöld borsó ára nem járhat a 2 korona felé, — nem is szólva arról, hogy volt szive egy debreczeni kofának egy pár kappanért 16 koronát kérni, — nem kell valami rendkívüli lángésszel megáldottnak lenni.

Pompás időjárás kedvez, — hála Istennek, — földmivelésre s ebből folyólag az aprómarha tenyésztésre is. Mindent gazdagon, szinte buja bőkezűséggel hord elénk a kedvező nyárkezdet. Zöltségfélékben feleslegnek kell lenni s az aprómarha is legelőn él, nem szemmel, kukoricával, mi egyébbel. A falusi kistermelőnek soha olyan jó dolga nem volt, mint mostanság, mikor munkaerőben nem szenved hiányt, még ha családja egyik-másik tagját be is hívták katonának, mert kapja a hadisegélyt. Ami javai voltak, azon jó áron adhatott tul, nevelhetett helyette másikat. Igazában most a falu, a kis mezőváros lakosai az urak.

Hanem, mint általában, e tekintetben is igazsága van annak a közmondásnak, hogy evés közben jön meg az étvágy. A megtollasodott kis városi, falusi termelő kiakarja használni a mi szorult helyzetünket s ezért követel terményeie, aprómarhái után olyan árat, aminek semmi komolyan megállható indoka nincsen.

Nagyon helyesen járt el a tanács a piac

megrendszabályozásával s valószínű, hogy a piacon visszazökken a kívánt kerékvágásba minden pár hét alatt. S. r.

SOMOSSY LÁSZLÓ

DEBRECZENBEN, KISTEMPLOM-BAZAR.

Menyasszonyi kelengye. Kész fehérnemű. Női divat és szőnyegáruház.

SZABOTT ÁRAK. ELŐZÉKENY KISZOLGÁLÁS.

Anonymus.

Lassu ütemben perg a fátyolos dob,
Egy pár közömbös baka van jelen
És egy sötét kocsin négy deszkaszál közt
Némán, halkán fekszik a névtelen.

Idegen ország földjébe hantolják
Fejfájába semmi sincs bevéve.

....Egy muszka nyugszik könytelen, siratlan.
Ott a teljes megsemmisülésbe'

Sz. Liszt Nándor.

Krónika.

A megriadt erdők.

— A háboru minden szörnyűségével keresztülga-
zol azokon is, akiket a véletlen vet utjába. Az a la-
kosság megmondhatója ennek, amelynek otthona had-
szintér lett. De nemcsak emberek a lakói ezeknek a
területeknek, hanem az erdők, mezők vadjai is, ame-
lyek egy eddig sohasem látott, nagy „vadászatot” szen-

vedtek végig. Nem ellenük folyik, de azért teljesen felforgatja az ő életüket is.

Egy ismert nevű vadász sóhajtott el ezt Hónapokig a muszkákra vadászott s most néhány hetes szabadságra jött haza.

Micsoda rémületben élnek ezek a szegény állatok olyan területen, — mondotta, — ahol hónapok óta dúl a harc. Ágyudörgés, gránátok robbanása, szakadatlan puskatűz, embertömegek felvonulásának zaja veri fel a csendhez szokott vadak tanyáját, amelyet sok állat éppen olyan menekülve hagy ott, messzi vidékre futva, mint az ember.

Szomoru sorsuk van azoknak a vadászterületeknek, amelyek a harcok zónájába esnek. A vadállományuknak vége. Az állatokat nem irtotta ki a háboru, hanem elvetette messzi tájakra. Különösen a félénk őzek és szarvasok hagyták el örült iramban otthonukat. Olyan helyen, ahol hosszabb idő óta folyik a harc, mint például a Kárpátok jó részében, egyetlen őz vagy szarvas sem található ma már. Hova lettek, mert vitte rémületükben a lábuk, ki tudná megmondani. Láttam egypár vadászterületet, amelyen nagy gonddal tenyésztették évtizedeken át a nemes vadat. Nyoma sincs a tenyészetnek, s nagyon sok idő kell hozzá, amíg majd ismét vissza tudják állítani.

A nyul például, amelyeket a gyávaság szimbólumaként emlegetnek, nem hagyja el lakóhelyét. Anyyira ragaszkodik otthonához, hogy az ágyudörgés, a csatazaj sem tudja elűzi más vidékre. Ott futkosnak ide-oda a szegény állatok, de nem menekülnek el messzire. A gránátok robbanása és a csapatok áttörése annyira megrémíti a nyulakat, hogy szorosan a földhöz tadadnak és csak a végső veszedelemben iramodnak tova. Nem egyszer megtörtént, hogy a földre lapuló nyulat a lovak, vagy a katonák taposták agyon.

A harc helyéről messzire elvándorol a medve. A Kárpátokból óriási számban mentek el olyan vidékekre, amelyeken talán sohasem láttak még szabadou medvét. A vándorló madarak is elrebbennek az ágyudörgés elől. S az ornithologusok számára most érdekes téma, hogy a bizonyos helyhez szokott vándormadarak most hol telepednek le, visszajövet a nem már felfordulást látván.

Amint az emberek millói össze-vissza keveredtek most, úgy az állatok is. A „menekülők” más tájakon élnek, ahova nem hallik el az ágyúszó és a vadászok puskája elé, olyan helyeken, ahol eddig csak apró vad volt, most őz, szarvas kerül s lassanként megszokott dolog, hogy veszedelmes vadak is jelentkeznek az egykor békés vidékeken. A harcizaj Magyarországból farkasokat és vaddisznókat Morvaországba hajtott át.

Ebbe a menekülésbe, no meg a katonáknak kapóra jövő vadászatokban rengeteg vad pusztult el. A

vadállományunkat a háboru területén beláthatatlan katasztrófa érte, amely erős kihatással lesz a vaddal összefüggő gazdasági életre is.

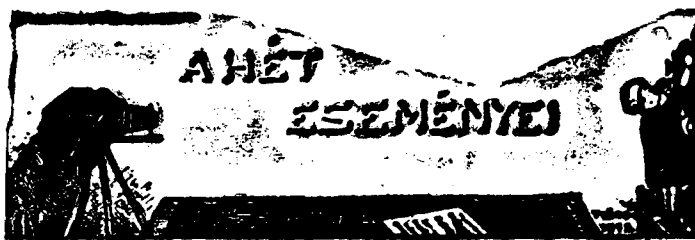
Szomorun mondta el ezeket a mi vadász informálónk s még egy tengeri epizóddal is szolgált.

— A minap — mesélte — levelet kaptam egy tengerésztiszt barátomtól, aki arról irt, hogy miképpen mentették meg hajóját a sirályok. A segédcirkálót, a melyeu hajózott, napokban keresztül kísérte egy sirály-csapat. Hol körülrepkedtek a hajót, hol rátelepedtek. Az élénk madarak déli időben mindég elcsendesedtek. Ilyenkor aludták szokásos déli álmukat. Egyszer, éppen ebben az időben, nagy mozgolódás volt észlelhető a sirályok között. Egy darabig nyugtalankodtak, azután felkerekedtek és elhagyták a hajót. — Egy irányba, a tenger messzi pontjára repültek valamennyien. Kíváncsian néztek utánok, s közben felkiáltott egyik matróz:

— Egy tengeralttjáró közeledik!

A sirályok a víz alá merült hajó periszkópja körül geringtek.

Éppen ideje volt a menekülésnek. Ha a sirályok nem figyelmeztetik a hajót, az én barátom nem írja meg nekem ezt a kalandját.

— A Svetits leánynevelő intézetről dicséretet mondott Márk Endre polgármester. Hivatalos formában tett kijelentést az ottani vizsgákon nyert tapasztalatokról. Jól esett nekünk ezt hallani, akik régen megállapítottuk, hogy a Svetits zárda kitűnően tanít, de e mellett mintaszertűleg nevel is. Nemcsak tudományt szerezhet ott, aki arra termett, hanem finom uri modort, műveltséget, nem is szólva a vallásos erkölcsökről. A zárda nővérei, meg annyi tudós tanárnő nem másznak ugyan a világi birságos dicséretekre, de Mária Margit főnöknő és az ő szorgalmas hivei áldozatkészségben, szorgalomban bizonyára örömmel veszik az illetékes helyről jött dicséretet.

— A városi napidíjasok fizetését megjavíttatni kéri és javasolja a tanács. Ez elől a jogos kérelem elől a mai drága világban nem zárkozhatik el a közgyűlés egyetlen tagja sem, ha csak valami köze van az elméjének a szociális tudáshoz és szívének az emberies érzésekhez.

— **Derék 39-es bakáink bucsuja** Debreczentől megható, szép jelenetek közt zajlott le. Emelte az ünnepléses bucsú díszét, hogy Debreczen város hivatalos világa is képviseltette magát az egyelőre utolsó találkozásnál, sőt a város nevében meg is vendégeltettek távozó véreink. Ez az intézkedés minden tekintetben magán viseli már a dicséretet is. Majd mikor fiaink visszajönnek, bizonyára emlegetni fogják, hogy a gyöngéd figyelem hányszor jutott eszükbe, ott a messze idegenben.

— **Szomoru fürdő-szezon.** Alig hangoztatták a közönség hazafiatlanságát, hogy külföldi fürdőkön költi el a pénzét, míg elő nem állt a mai állapot, amikor a külföldi fürdők csakugyan el vannak rekesztve a nyaralók elől. Maradnak a német és osztrák fürdők azok számára, akik mindenáron külföldre akarnak menni és úgy érzik, hogy anélkül el sem lehetnének. Az emberiség legnagyobb részének azonban sokkal jobban fő a feje a háború és a nap gondjában, sem hogy külföldre csak gondolni is merne. A mai bizonytalan világban, amikor szinte kiszámíthatatlan, hogy a háború tüzes vérlávája merre fog elharapózni, kevés embernek van meg a nyugodtsága és módja hozzá, hogy tüzhelyétől nagyon messzire eltávozzon.

— **A tartalékos tisztek** történelmi emlékeztető hősei maradnak minden időkre ennek a háborúnak. Mi-

előtt megindult a nagy véres áradás, békés, szelíd emberek, szorgalmas művelői foglalkozásuknak, szürke, hangtalan munkásai az irodának, hivataloknak. És a mikor megindult a vihar és ott kellett hagyniuk az irodát, a megszokott, csendes családi tüzhelyet, amikor a kopott, tintafoltos irodakabát helyébe a csuka-szürke, katonazubbony, a toll helyébe a kard került kezükbe, akkor a szelíd tekintetek egyszerre villámokat szóltak, a munkában meggörnyedt hátak kiegyenesedtek, az elpetyhüdt izmok acélos rugékonyságot kaptak, katonábbak lettek a katonánál és a kötelességtudó hivatásos tisztekkel nemes versengésbe fogtak, ki tud nagyobb szolgálatot tenni midnyájunk szent, nagy ügyének. A tartalékos tisztekről hivatott kritika, Hadfy altábornagy szavai mondják a legszebb dicséretet. Egyik fővárosi lap tudósítója beszélt a hős altábornagygyal a harctéren, ágyuk zengése közt, éppen amikor honvédek is vívták egy hegyért a kegyetlen tusát. A hős altábornagy forró rajongással beszélt általában a tartalékos tisztekről, akik a honvédeket vezetik győzelemről győzelemre a galíciai világtörténelmi úton.

x **Janátka Alajos virágkereskedése**, mely 20 év óta áll fenn Debreczenben; nagy gondot fordít arra hogy a közönség minden szezonban megkapja a maga divatos virágait. Legolcsóbb, legszolidabb beszerzési forrás, művészi kivitelű csokrokban, koszorúkban, cserpes és kiültendő virágokban. Piac-utca 59. Telefon 8—44. szám.

MEGHIVÁS

Az Általános Forgalmi Bank Részv.-Társ.

IX. évi rendes közgyűlése

1915. év június hó 27-ik napján délelőtt 10 órakor fog Debreczenben az intézet hivatalos helyiségében (Piac-utca 68. szám) megtartani, melyre az intézet részvényeseit tisztelettel meghívja az

IGAZGATÓSÁG.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére és az esetleges szavazatok beszédésére az elnök által három jelenlevő részvényes kijelölése.

2. Az igazgatóság és e felügyelőbizottság jelentése, ezzel kapcsolatban az 1914. évi zárszámadás és mérleg megállapítása, valamint határozathozatal a nyereség mikénti felosztása tárgyában.

3. Igazgatósági tagok választása.

4. A felügyelő-bizottság tiszteeldíjának megállapítása.

5. Esetleges indítványok tárgyalása.

Figyelmeztetés: Az évi mérleg, valamint az arra vonatkozó mellékletek az intézet helyiségében az üzleti órák alatt a közgyűlést 8 (nyolc) nappal megelőzőleg megtekinthetők.

A közgyűlésen szavazati jogát csak oly önjogu részvényes gyakorolhatja, kinek részvénye nevére iratván a társaság részvénykönyvébe bevezetett és aki részvényeit azok szelvényeivel együtt a közgyűlés tartamára azt legalább 5 (öt) nappal megelőzőleg az intézet pénztáránál, vagy Budapesten a „Mercur” váltóüzleti részvénytársaság pénztáránál letétbe helyezte.

A közgyűlésen csak oly indítványok tárgyalhatók, melyek azt legalább 30 (harminc) nappal megelőzőleg az igazgatósághoz írásban beadattak.

APOLLO MOZGÓSZÍNHÁZ

Kedden és Szerdán 6 óra-
kor fél, 9-kor rendes árak.

Az Aranybandita

Kalandor történet 3 felv.-ban

Legújabb háborus képek

Eredete felvétel minden harcterről.
Remek kísérő műsor.

Nem fáj a feje másnap, ha

'LITKE' pezsgőt iszik

Hadbavonultakról

felvételek, nagyítások művészi kivitel-
ben eszközölhetők :-:

NÉMETHY műtermében,
Piacz-utca 42. szám alatt.

Álföldi Takarékpénztár Debreczenben.

Piac-utca 16. szám saját palota.

Alaptőke 2.400.000 K. Tartalékok: 1.400.000-K. Be-
tétállomány nyolcmillió korona.

Érdekközösségben a Pestl magyar kereskedelmi bankkal.

ÜZLETÁGAI: Takarékbetétek, csekkszámítók, Váltószámitó, törlesztés
és jelzálogkölcsönök. Értékpapírok vétele és eladása, tőzsdei megbízások,
hitellevelek bel- és külföldre. Előleg értékpapírokra és árukra. Saját áru-
raktár, Safe-deposit (magánletépkészít).

Affiliált intézetek: Kabai takarékpénztár r.-t., Nádudvari takarékpénztár
r.-t., Hajdunánási gazdasági bank r.-t., Fióktelep Vámpércs.

ÁRON MIKSA

sör-, bor- és szesznagykereskedés, pálinka-
főzde Debreczen, Kishegyesi ut 3, Debre-
czen-Vásártér állomás közvetlen közelében.

Telefon 13. szám.

Telefon 13. szám.

Alapított 1867. évben.

Dreher Antal serfőzdei részvénytársaság

vezérképviselte Debreczen és vidékére. Vil-
lanyerőre berendezett üzem; a legmodernebb
hygiénikus berendezés. Naponta friss töl-
tész palacska. Válogatott nagy raktár ho-
moki- és hegyi borokban. — Mindenféle
égetett és édesített szeszesitalok, likőrök.

Saját főzésű seprő- és törköly-pálinkák.

Kitűnő minőségű belföldi és kül-
földi tea-rumok nagy választékban.

Legjobb szépitőszert a „Dóra”-kréme,

1 tégely ára 1 korona. Hozzá való szappan darabja 70 fillér.

Dr. Sztankay Aba gyógyszer-tárában
a Nádorhoz.

Debreczen, Szentanna-utca 66. sz.

GAZDÁK FIGYELMÉBE! A világhírű eredeti amerikai Johnston kévekötő és
ooo marokrakó aratógépek, fűkaszálók, valódi amerikai manillarsinec ooo

mig a készlet tart

kizárólag RAHMER SÁNDOR-nál kapható Debreczen,

Piac-u. 43. (Dréher mellett). Bächer-Melichár Gépgyárak fióktelepén. Aratógép és
fűkaszáló alkatrészek állandóan készletben. Előnyös feltételek. :-:

ADRIA fényképészeti műterem

Szentanna-u. 5. Elismert jó, nagyon szép kivitelű fényképek. Ajándékol nagyon alkalmasak
Felvételek villanyfény mellett este 7 óráig. Borult idő nem határoz :-:

Horovitz Zsigmond könyvnyomdája Debreczen, Darabos-utca 7. szám.